Lietas arhīva Nr. A42-00191-20/6
ECLI:LV:ADRJRIT:2020:0702.A420317118.2.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2020.gada 2.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese E.Apīne,

piedaloties pieteicējas Dzīvokļu īpašnieku biedrības „Riharda Vāgnera iela 16" pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam Jānim Bramanim,
atbildētāja pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pārstāvei Inesei Demei,
trešās personas Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „GNS Īpašumi" pilnvarotajai pārstāvei /pers. E/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu Dzīvokļu īpašnieku biedrības „Riharda Vāgnera iela 16" pieteikumā par Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2018.gada 15.novembra lēmuma Nr.DA-18-5625-nd atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas būvvaldes (turpmāk – Būvvalde) būvinspektora 2018.gada 1.marta atzinumu Nr.BV-18-614-atz (turpmāk – Sākotnējais atzinums) par būves pārbaudi konstatēta ventilācijas sistēmas un gaisa kondicionētāju bloku patvaļīga ierīkošana nekustamajā īpašumā Riharda Vāgnera ielā 16, Rīgā (turpmāk – Īpašums), kuru veikusi trešā persona Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „GNS Īpašumi".

A r Būvvaldes būvinspektora 2018.gada 4.jūnija atzinumu Nr.BV-18-1609-atz par būves pārbaudi (turpmāk – Atzinums) (*lietas 1.sējuma 20.lapa*) konstatēts, ka patvaļīgās būvniecības sekas saistībā ar vēdināšanas sistēmas uzstādīšanu ir novērstas, bet gaisa kondicionētāju ārējo bloku izbūve veikta bez akceptēta būvprojekta un būvatļaujas.

Izskatot pieteicējas Dzīvokļu īpašnieku biedrības „Riharda Vāgnera iela 16" Atzinuma apstrīdēšanas iesniegumu, ar Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta (turpmāk – Departaments vai atbildētājs) 2018.gada 15.novembra lēmumu Nr.DA-18-5625-nd (turpmāk – Lēmums) (*lietas 1.sējuma 12.lapa*) nolemts atstāt spēkā Atzinumu daļā, ar kuru konstatēts, ka patvaļīgās būvniecības sekas saistībā ar vēdināšanas sistēmas uzstādīšanu ir novērstas.

[2] Pieteikumā tiesai pieteicēja lūdz atcelt Lēmumu, jo nepiekrīt, ka no Būvvaldē 2002.gada 25.februārī ar Nr.348 akceptētā tehniskā projekta „Telpu pārplānojums – Itāļu restorānam un picērijai" Riharda Vāgnera ielā 16, Rīgā (turpmāk – Būvprojekts) izriet, ka Īpašuma iekšpagalmā esošās vēdināšanas sistēmas faktiskā izbūve ir risināta 5.sējumā –
AVK „Vēdināšana", jo šādu secinājumu atbildētājs nevar pamatot, jo pie Būvprojekta nav pievienots 5.sējums – AVK „Vēdināšana", un tas neatrodas arī Būvvaldes arhīvā.

Trešā persona Būvvaldē ir iesniegusi vienīgi 2002.gada 22.jūlija vēdināšanas sistēmu pases (turpmāk – Pases), bet nav iesniegusi izstrādātās būvniecības dokumentācijas 5.sējumu – AVK „Vēdināšana". Pases nosaka tikai un vienīgi montāžas un tās ekspluatācijas atbilstību ražotāja norādēm, bet neapliecina faktu, ka vēdināšanas (ventilācijas) sistēmas būtu izbūvētas atbilstoši Būvprojekta 5.sējuma AVK – „Vēdināšana" noteiktajām prasībām. Tādējādi ar Pasu iesniegšanu Būvvaldē 2018.gada 22.maijā trešā persona nav novērsusi Sākotnējā atzinumā norādītos trūkumus, proti, ka ventilācijas sistēmas un gaisa kondicionētāju bloku izbūve veikta bez akceptēta būvprojekta un būvatļaujas, līdz ar to Būvvaldei nebija pamata izsniegt Atzinumu ar norādi, ka patvaļīgās būvniecības sekas saistībā ar vēdināšanas sistēmas uzstādīšanu daļēji ir novērstas.

Īpašuma iekšpagalma jumts un sienas ir daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopīpašums, līdz ar to iekšpagalmā ierīkotās metāla ventilācijas sistēmas ar gaisa izvadiem un vairākiem gaisa kondicionētāju blokiem pirms saskaņošanas ar Būvvaldi bija jāsaskaņo ar pieteicēju un/vai pārējiem Īpašuma dzīvokļu un neapdzīvojamo telpu īpašniekiem, kas nav darīts, un šāda saskaņošana neparādās arī Būvvaldes arhīva dokumentācijā, līdz ar to iestādei bija jāpieņem lēmums par patvaļīgo būvniecības seku novēršanu, uzliekot par pienākumu trešajai personai demontēt uz Īpašuma esošās vēdināšanas (ventilācijas) sistēmas.

13.novembra telefonogrammas starp Departamenta direktora biroja Juridiskās nodaļas vadītāja vietnieka galveno juriskonsulti I.Demi un /pers. F/ (turpmāk – Telefonogramma) sakarā iestāde pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 59.panta pirmo daļu. Telefonogrammā atspoguļotā informācija, saruna ar /pers. F/ nekādā veidā neapliecina jebkādus apstākļus un/vai faktus, ka pieteicējas rīcībā būtu Būvprojekta sastāvā esošais 5.sējums AVK „Vēdināšana", ar kuru tiek risināts ventilācijas iekārtu izvietojums. Lietas materiālos esošā Telefonogramma būtu izslēdzama no pierādījumiem, jo nav neviena cita pierādījuma, kas apstiprinātu, ka saruna būtu notikusi ar /pers. F/, kā arī /pers. F/ pēc Telefonogrammas nav iespējams identificēt, tostarp /pers. F/ nav nekāda procesuālā statusa šīs administratīvās lietas ietvaros. /pers. F/ sniegtās informācijas nepieciešamību un attiecināmību uz šīs lietas izskatīšanu ir apšaubāma, jo /pers. F/ sniegtā informācija nekādā veidā ne tieši, ne netieši nav nepieciešama lietas izlemšanā.

Pieteicēja noliedz, ka ir iepazinusies ar Būvprojekta 5.sējumu – AVK „Vēdināšana", un nekad nevienā dokumentā nav norādījusi, ka ir to darījusi. Minēto faktu netieši apliecina arī pats atbildētājs, konkrēti nenorādot, kādā dokumentā pieteicēja būtu šo faktu apstiprinājusi.

Lēmuma norāde, ka „faktiski esošais Nekustamā īpašuma apsaimniekotājs netieši norādīja, ka Būvprojekta dokumentācija atrodas pie Iesniedzējas valdes" neatbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, jo, kā izriet no Telefonogrammas teksta, /pers. F/ nevis netieši norādīja uz strīdus dokumentu atrašanos pie pieteicējas, bet pieļāva to atrašanos varbūtību. Neviens Pieteicējai nav nodevis nekāda veida dokumentus par 2002.gada būvniecības darbiem Īpašumā.

Lēmumā nav vērtēts, ka vēdināšanas (ventilācijas) sistēmu un gaisa kondicionētāju bloku atrašanās uz Īpašuma iekšpagalma jumta un sienām, iespējams, ir bīstama, kas Departamentam bija zināms.

Vēlākos iesniegumos tiesai (*lietas 1.sējuma 154., 212.lapa, 2.sējuma 23.lapa*) pieteicēja papildus paskaidro, ka SIA „CMB" 2018.gada 29.aprīļa tehniskās apsekošanas atzinums Nr.TA-231-11-18/RV16 norāda, ka Īpašuma iekšpagalmā esošie kondicionēšanas sistēmas ārējie bloki un ventilācijas sistēmas elementi ir uzstādīti bez saskaņošanas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, izraisa būtisku mitruma infiltrāciju un ārsienu konstrukciju bojājumus, kā arī traucē veikt sienu remontdarbus. Savukārt no Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2019.gada 27.septembra atbildes Nr.08-10.2/4608 secināms, ka 2002.gada Īpašuma iekšpagalma aizbūvēšana Pārvaldē nav saskaņota, un 2002.gada Īpašuma iekšpagalma pārbūve ir nepārdomāta un rada kaitējumu ēkai. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta 2020.gada 31.janvāra atbilde pierāda, ka ar ventilācijas sistēmu esību Īpašumā nav viss kārtībā un tās atrašanās tajā vietā un tādā tehniskā stāvoklī, iespējams, rada bīstamību mājas iedzīvotājiem un sabiedrībai kopumā.

[3] 2019.gada 10.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums (*lietas 1.sējums, 86.lapa*), kurā, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem, pieteikums tiek uzskatīts par nepamatotu un noraidāmu.

[4] Uz tiesas aicinājumu trešā persona rakstveida paskaidrojumus tiesā nav sniegusi, bet 2020.gada 11.jūnija tiesas sēdē paskaidrojusi, ka prasītājs vērsās visās iespējamās iestādēs un tika veiktas visas iespējamās pārbaudes. Ventilācijas iekārtu sakarā tika konstatēti pārkāpumi, kas bija nomniekam, kas arī kārtoja šajā sakarā visus dokumentus. 2019.gada pavasarī nomnieks atstāja telpas, kas līdz šim brīdim stāv tukšas. Šobrīd konstatētie pārkāpumi nav saistīti ar ventilācijas telpām, bet ar nomnieku darbību. Tā kā nomnieku nav, tad trešajai personai kā īpašniekam dažas lietas ir jāsakārto.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis prasījumu uzturēja, bet atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina, atsaucoties uz Lēmumā norādīto pamatojumu. Trešās personas pārstāve pauda viedokli, ka pieteikums ir nepamatots.

Motīvu daļa

[6] Ar Lēmumu atbildētājs noraidīja pieteicējas iebildumus par to, ka Īpašumā uzstādītās trešās personas vēdināšanas sistēmas ir patvaļīga būvniecība, kam pieteicēja nepiekrīt, vēloties panākt šī statusa atzīšanu un pienākuma noteikšanu trešajai personai demontēt vēdināšanas iekārtu un sakārtot Īpašuma fasādi.

Kā liecina lietā esošie dokumenti, tad ar 2018.gada 1.marta Būvvaldes būvinspektora atzinumu Nr.BV-18-614-atz Īpašumā sākotnēji ir konstatēts, ka ventilācijas sistēmas izbūve veikta bez akceptēta būvprojekta un būvatļaujas *(lietas 1.sējums, 23.lapa)*, bet vēlāk, sastādot Atzinumu, secināts, ka iekšpagalmā ierīkotā ventilācijas sistēma vizuāli atbilst vēdināšanas sistēmas pasē uzrādītajam un patvaļīgās būvniecības sekas ir novērstas *(lietas 1.sējums, 21.lapa).*

Lēmumā atbildētājs ir norādījis, ka vēdināšanas sistēmu izbūve Īpašumā ir risināta Būvprojektā, kas nozīmē, ka ventilācijas iekārtu uzstādīšana risināta jau 2002.gadā.

Pieteicēja minētajam nepiekrīt, jo apstākli, ka Būvvaldes glabāšanā nav Būvprojekta 5.sējuma AVK "Vēdināšana", vērtē kā tādu, kas ir pamats secināt, ka ventilācija Īpašumā ierīkota patvaļīgi.

Tiesa minēto argumentu neatzīst par pamatotu, jo, kā Lēmumā norādīts, tad atsauces uz vēdināšanas ierīkošanu Īpašumā ir Būvprojekta sējumā "Arhitektūras daļa" *(lietas 1.sējums, 132.lapa)*, kas saskaņā ar tobrīd spēkā esošo Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 "Vispārīgie būvnoteikumi" (Noteikumi Nr.112) 89.2.punktu bija būvprojekta sastāvdaļa. Minētais nozīmē, ka ar Būvprojekta akceptu 2002.gada 25.februārī ir akceptēta visa būvniecības iecere un risinājumi, kas uz to attiecināmi, tostarp piespiedu vēdināšana, ka ir pamatota prasība, veidojot sabiedriskās ēdināšanas telpas.

Tas, ka visi Būvprojekta sējumi nav nodoti glabāšanai Būvvaldē, nepadara šo būvniecības daļu par prettiesisku vai pamatu atzīt, ka dokumentācija nav bijusi izstrādāta un akceptēta. Vēl jo vairāk jānorāda, tehniskā projekta sastāvdaļas veido vienotu būvniecības ieceres kopumu, taču tas nenozīmē, ka katrs no risinājumiem, kas izstrādāts atsevišķā sējumā, ir Būvvaldes kontrolē, piemēram, iekšējo tīklu risinājumi. Jāņem vērā, ka Būvvaldes (tolaik – Arhitektūras pārvalde) kontroles apjoms attiecīgajā laika posmā atbilda izsniegtajiem arhitektūras-plānošanas nosacījumiem *(lietas 1.sējums, 122.lapa)*, kas arī atspoguļo iestādes prasības, ko tā kontrolē. Tiesa ar minēto nenorāda, ka atbildētājs attiecīgajā laika periodā neveica kontroli pār ventilācijas ierīkošanu Īpašumā, bet gan to, ka vispārīgi ventilācijas izveide tika kontrolēta tiktāl, cik par to bija ietvertas prasības arhitektūras-plānošanas nosacījumos un pamata risinājumos. Būvvalde 2002.gadā, izpildot Noteikumu Nr.112 102.punkta prasības, glabāšanā pieņēma to būvprojekta daļu, kas saturēja ziņas un akceptu par vispārīgiem risinājumiem un arhitektūras daļu, proti, būvprojekta arhitektūras daļu (AR). Minētais saskaņā ar tiesas rīcībā esošām ziņām un pieredzi pilnībā atbilda attiecīgā perioda un ilgstošai atbildētāja praksei, saglabājot arhīvā tikai arhitektūras daļas sējumus, kas saturēja ziņas par visiem būvniecības ieceres būtiskajiem rādījumiem un aprēķiniem. Savukārt tālāka ieceru detalizācija bija atkarīga no pasūtītāja intereses un projektēšanas uzdevuma satura, piemēram, Būvvaldes kontrolē atradās jautājums par elektroapgādes pieslēgumu dzīvojamai mājai, bet tā nenoteica, kā izvietojami iekšējie pieslēgumi, kontaktligzdas un veidojamas pieslēgvietas dzīvojamā mājā esošajās telpās, taču arī tie ir būvniecības ieceres risinājumi, kas, sekojot pieteicējas nostājai, būtu jānodod Būvvaldes glabāšanā. Jānorāda, ka, esot izpratnei par šī būvniecības ieceres dokumentu kopuma apjomu, ir saprotams, ka visu Rīgas pilsētas būvniecības ieceru pilnas projekta dokumentācijas glabāšana fiziski pieprasītu nesamērīgus resursus un telpas, jo daudzstāvu un sabiedrisko objektu būvniecībai būvprojekti sastāv no desmitiem sējumu, kamēr Rīgā mēnesī tiek izsniegti desmitiem būvatļauju.

Tādējādi tiesa neatzīst par pamatotu pieteicējas pieņēmumu, ka AVK daļas "Vēdināšana" neesamība Būvvaldes arhīvā liecina par patvaļīgu būvniecību.

Turklāt primāri tiek pieņemts, ka valsts pārvaldes rīcība ir tiesiska, nevis prettiesiska, tāpēc tiesa nesaskata pamatu šajos apstākļos un bez pierādījumiem secināt, ka Būvvalde būtu akceptējusi būvniecības ieceri, neesot attiecīgajai dokumentācijai vai izpratnei par to, kas tiek akceptēts.

Savukārt, balstoties uz šo dokumentu kopumu, trešajai personai 2002.gada 12.decembrī izsniegta būvatļauja *(lietas 1.sējums, 105.-106.lapa)*, kas tobrīd saskaņā ar spēkā esošo tiesisko regulējumu piešķīra tiesības veikt būvdarbus, kas nodoti ekspluatācijā. Tā kā Pases *(lietas 1.sējums, 29.-39.lapa)* satur norādi, ka vēdināšanas sistēmas nodotas pasūtītājam 2002.gada 22.jūlijā, tad pieteicēja saskata minētajā patvaļīgu būvniecību, jo akts par objekta pieņemšanu ekspluatācijā noformēts 2002.gada 25.jūnijā jeb Pasē norādītā datuma, kas tiesai attiecīgi pārbaudāms.

[7] Pārbaudot lietā esošos pierādījumus, tiesa konstatē pārrakstīšanās kļūdu būvniecības dokumentācijā.

Tiesa jau norādīja uz arhitektūras plānošanas nosacījumiem, kas, atbildot uz toreizējās būvniecības pasūtītājas 2002.gada 28.janvāra iesniegumu, tika sagatavoti 2002.gada 4.februārī *(lietas 1.sējums, 122.lapa)*. Tas nozīmē, ka būvniecības iecere tika uzsākta (pieteikta) 2002.gada 28.janvārī, pēc kā tika saņemts arhitektūras un plānošanas uzdevums, kam sekoja projektēšana (tehniskā projekta stadijā). Būvprojekts tika akceptēts 2002.gada 25.februārī *(lietas 1.sējums, 112.lapa)*, bet būvatļauja ar Nr.5-061 izsniegta 2002.gada 12.decembrī *(lietas 1.sējums, 105.-106.lapa)*. Savukārt akts par būvdarbu pieņemšanu ekspluatācijā noformēts 2002.gada 25.jūnijā *(lietas 1.sējums, 107.-110.lapa)*, kas hronoloģiski nav iespējams, jo būvniecības objektu nodod ekspluatācijā pēc būvdarbu pabeigšanas, bet būvdarbus veic pēc būvatļaujas saņemšanas. Tā kā būvatļauja izsniegta, pamatojoties uz Būvprojektu, nav šaubu, ka tā attiecas uz šo būvniecības ieceri. Savukārt, ja akts par objekta pieņemšanu ekspluatācijā noformēts, pamatojoties uz Būvprojektu un būvatļauju Nr.5-061, tas liecina, ka ekspluatācijā pieņemta konkrētā iecere.

Tātad būvatļaujā norādīts, ka tā izsniegta 2002.gada 12.decembrī, kamēr aktā par pieņemšanu ekspluatācijā, ka 2002.gada 12.martā, kas nozīmē, ka kādā no dokumentiem pieļauta pārrakstīšanās kļūda. Izvērtējot dokumentus un salīdzinot numurus, secināms, ka ticamāka ir iespēja, ka pārrakstīšanās kļūda pieļauta būvatļaujā, jo nav tiesiski un faktiski iespējams, ka šāds dokuments tiek izsniegts pēc akta par pieņemšanu ekspluatācijā, turklāt būvatļaujas numurs aktā un būvatļaujā sakrīt. Tiesa neizslēdz, ka pārrakstīšanās kļūda pieļauta aktā par pieņemšanu ekspluatācijā, jo tiklab tur būtu varējis būt 2003.gads, tomēr tā kā procesa dalībnieki norāda uz 2002.gada būvdarbiem, tad ticamāk, ka kļūda pieļauta izsniegšanas datumā, kad pasūtītājs parakstījās par būvatļaujas saņemšanu un norādīja neatbilstošu mēnesi, jo trūkst izskaidrojuma, kāpēc būtu jāgaida turpat gads, lai izņemtu būvatļauju, ja projekts akceptēts.

Tātad šo dokumentu vērtējumā Pases ir hronoloģiski vēlāk parakstītas, nekā akts par nodošanu ekspluatācijā, kas pieteicējas ieskatā ir pamats atzīt patvaļīgu būvniecību.

Tiesa šim secinājumam nepiekrīt, jo tobrīd spēkā esošo Ministru kabineta noteikumu Nr.258 "Noteikumi par būvju pieņemšanu ekspluatācijā (Latvijas būvnormatīvs LBN 301-97)" 6.punkts noteica, ka "Ierosinot būves pieņemšanu ekspluatācijā, pasūtītājs (būvētājs) iesniedz attiecīgajā būvvaldē šādus dokumentus: 6.1. būvdarbu pārbaudes aktu vai pasūtītāja (būvētāja) rakstisku apliecinājumu par būves gatavību nodošanai ekspluatācijā, par būvdarbu garantijas termiņiem un būves kopējām izmaksām; 6.2. šo noteikumu 5.punktā noteiktos atzinumus; 6.3. Vispārīgajos būvnoteikumos noteiktajā kārtībā akceptētu pilnu būvprojekta komplektu; 6.4. būvatļauju; 6.5. būvprojektā paredzēto inženierkomunikāciju izpildes shēmas un ekspluatējošo organizāciju atzinumus par komunikāciju gatavību; 6.6. Valsts zemes dienesta nodaļas (Nekustamā īpašuma vērtēšanas biroja) izdotu būves inventarizācijas lietu (tehnisko pasi), kas ir derīga sešus mēnešus no tās izsniegšanas dienas; 6.7. būvprojektā paredzēto būvdarbu žurnālu un speciālo būvdarbu (piemēram, metināšanas, pretkorozijas aizsardzības) žurnālus; 6.8. būvprojektā paredzēto tehnoloģisko iekārtu, speciālo sistēmu un iekārtu pārbaudes protokolus un pieņemšanas aktus; 6.9. autoruzraudzības žurnālu, ja būvdarbu laikā ir veikta autoruzraudzība saskaņā ar Ministru kabineta 1997.gada 6.maija noteikumiem nr.167 "Būvdarbu autoruzraudzības noteikumi (Latvijas būvnormatīvs LBN 304-97)"." Tikai izpildot šīs prasības, būve varēja tikt pieņemta ekspluatācijā, tostarp, pasūtītājam apliecinot, ka būve ir gatava ekspluatācijai un uzrādot pilnu būvprojekta komplektu. Tā kā būve ir pieņemta ekspluatācijā, tiesa kritiski vērtē, ka komisijas locekļi būtu pieļāvuši tiesiskās kārtības neievērošanu šajā procedūrā, kā arī minētajam nav pierādījumu.

Tas, kāpēc ventilācijas sistēmu dokumenti nodoti tikai 2002.gada 22.jūlijā, nav noskaidrojams, jo būvniecība ir veikta pirms 18 gadiem, to nav veikusi trešā persona, bet gan telpu iepriekšējā īpašniece. Tomēr jānorāda, ka 2002.gada 22.jūlija akts ir tapis par dokumentācijas nodošanu, norādot, ka sistēmas pārbaude bijusi iepriekš un dokumentācija izstrādāta uz tās pamata. Tas liek secināt, ka sistēmas izbūvētas vēl pirms 2002.gada 19.jūlija un nav apstiprināts tas, ka tās būtu tapušas pēc nodošanas ekspluatācijā kā patvaļīga būvniecība. Vēl jo vairāk arī tamdēļ, ka aktā par pieņemšanu ekspluatācijā ir norādīts, ka telpām ir piespiedu vēdināšana *(lietas 1.sējums, 109.lapa)*.

Tādējādi tiesa neatzīst par pierādītiem pieteikumā norādītos apstākļus par patvaļīgu būvniecību, kas ir trešās personas īpašumā. Savukārt argumentus par to, vai bija piekrišana telpu pārbūvei no citu dzīvokļu īpašnieku puses, tiesa šajā lietā nepārbauda, jo šie argumenti bija izsakāmi, apstrīdot būvatļauju, kas nav ticis darīts.

Pieteicējas pasūtītais Tehniskās apsekošanas atzinums, lai arī sniedz secinājumus par dzīvojamās mājas un fasādes tehnisko stāvokli, neapstiprina patvaļīgās būvniecības faktu īpašumā, pret ko vēršas pieteicēja *(lietas 1.sējums, 56.-67.lapa)*. Nav šaubu, ka Īpašuma fasāde ir sliktā tehniskā stāvoklī, taču minētais jautājums par to, kuram no dzīvokļu īpašniekiem vai kopībai ir jāveic remonta darbi, ir risināms civiltiesiskā kārtībā. Tostarp arī gadījumā, ja kāds no dzīvokļa īpašniekiem ir veicis pārbūves darbus saskaņā ar projekta dokumentāciju, bet to ekspluatācijas sekas rada negatīvu ietekmi uz Īpašumu.

[8] Pārbaudot administratīvā procesa norisi iestādē, tiesa nekonstatē pārkāpumus, kas būtu pamats atzīt Lēmumu par prettiesisku, jo atbildētājs ir gan izskatījis pieteicējas iebildumus, gan izdevis administratīvo aktu, to pamatojot, uzklausījis procesa dalībnieku paskaidrojumus un veicis objektīvo izmeklēšanu. Pārkāpumi, kam būtu ietekme uz lietas rezultātu, nav konstatējami.

Citastarp norādāms, ka pieteicējas iebildumi par telefonogrammu, kas sastādīta, atbildētājam sazinoties ar Īpašuma apsaimniekotāju /pers. F/, noraidāmi kā nepamatoti, jo šāda iestādes prakse sākotnējās informācijas iegūšanai ir atbalstāma kā operatīva. Uzsākot saziņu, iestādei nav zināms, kāda informācija ir personas rīcībā, tālab ir saprotams, ka iegūtās ziņas var arī nebūt noderīgas lietas izskatīšanā. Taču tas nav pamats secināt, ka būtu noticis kāds pārkāpums. Ja pieteicēja apšauba lietderību sazināties ar šo personu, tad jānorāda, ka arī lietā ir pieteicējas biedru reģistrs, kas apstiprināts 2018.gada 29.oktobrī, kurā persona /pers. F/ norādīts kā biedrs *(lietas 1.sējums, 92.lapa)*, proti, persona, kas saistīta ar pieteicēju. Turklāt neskaidrību gadījumā pieteicējai ir bijušas visas iespējas sazināties ar šo personu, lai pārliecinātos, vai saruna ir notikusi un kādas ziņas sniegtas.

[9] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve norādīja uz tiesu praksi par termiņiem, kādos personas var izteikt iebildumus par patvaļīgu būvniecību, tostarp atsaucoties uz Augstākās tiesas 2019.gada 18.decembra spriedumu lietā Nr.SKA-249/2019. Minētā sprieduma 7.punkts noteic, "ja ar būvniecības patvaļīgumu tiek radīts arī personas ar tiesību normām aizsargāto tiesību vai tiesisko interešu konkrēts aizskārums, ir atzīstamas šīs personas tiesības vērsties iestādē (un tiesā) ar prasījumu par patvaļīgas būvniecības radīto seku novēršanu.

Minētā sakarā gan paturams prātā, ka personai savu tiesību aizsardzībai ir jārīkojas saprātīgā termiņā pēc tam, kad attiecīgais tiesību aizskārums ir radies vai persona objektīvi varēja konstatēt tā rašanos. Senāta judikatūrā jau iepriekš atzīts: ja reiz personai ar trešās personas būvniecību radies tiesību aizskārums, tad, ievērojot arī otras iesaistītās privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses, pret šā aizskāruma avotu jāvēršas pēc iespējas īsākā laika posmā pēc tam, kad tas ir konstatēts vai objektīvi varēja tikt konstatēts. Brīdis, kad apstiprinājušās pieteicējas bažas par patvaļīgu būvniecību, nemaina faktu, ka tā ir pastāvējusi jau ilgu laiku pirms tam. Tāpat minēto nemaina arī tas, ka persona pati ilgstoši nav interesējusies par sava īpašuma apbūvi un izvēlējusies nerisināt jautājumu saistībā ar īpašumā daļēji esošas būvniecības tiesiskumu (sal. *Senāta 2019.gada 13.augusta lēmuma lietā Nr. SKA-1412/2019 (ECLI:LV:AT:2019:0813.A420304817.15.L) 9.punkts*).

Tādējādi personas tiesības vērsties iestādē un attiecīgi arī tiesā, pieprasot administratīvā kārtībā risināt jautājumu par tiesību aizskāruma novēršanu, kas radies patvaļīgās būvniecības rezultātā, būtu jāpiesargās attiecināt uz tiem gadījumiem, kuros persona ilgstoši nav rīkojusies savu tiesību aizsardzībai"

(sal. sk. arī minētā nolēmuma 9.punktu).

Atbildot uz jautājumu par pieteicējas subjektīvo tiesību esību, atbildētāja pārstāve argumentēja, ka šobrīd šāds lēmums netiktu pieņemts un faktiski iestāde izvairītos no iejaukšanās strīdā, kas ilgstoši nav ticis risināts, vien šobrīd aktualizējot jautājumu par patvaļīgo būvniecību, ar to uzskatot, ka pieteicējas tiesības ir zudušas, kam piekrita arī trešā persona.

Pieteicēja minētajam nepiekrita, paužot viedokli par to, ka subjektīvās tiesības vērsties tiesā tai piemīt, un vilcināšanās no tās puses nav bijusi.

Izvērtējot tiesu praksi kopsakarā ar lietas apstākļiem, ir secināms, ka atšķirība ir tajā, ka tiesa izskatāmajā lietā nekonstatē patvaļīgu būvniecību, kā to saskata pieteicēja. Savukārt, vērtējot šos apstākļus, kas ir būtiski nolēmuma taisīšanā, tiesas ieskatā tiesvedība nav izbeidzama. Taču, ja acīmredzami Īpašumā tiktu konstatēta patvaļīga būvniecība, tad tiesas ieskatā būtu pamats piekrist atbildētājai, ka šajos apstākļos turpat 16 gadu vilcināšanās ar savu tiesību aizsardzību, neliecina par tādu tiesību aizskārumu, kas būtu pamats atzīt subjektīvās tiesības. Pieteicējas argumenti, ka pirms tam tā nav zinājusi, ka būvniecība ir patvaļīga, vērtējami kritiski, jo traucējumu Īpašumā visticamāk rada ne jau tas, ka būvniecība būtu patvaļīga (būvdarbu juridiskais novērtējums), bet gan tas, ka ventilācijas iekārtas ir izvietotas uz ēkas fasādes (būvdarbu sekas), un pieteicējai, kura vēlas fasādi sakārtot, tostarp uz trešās personas rēķina, šāds trešās personas ventilācijas risinājums nav pieņemams. Tiesas vērtējumā nav konstatējami šķēršļi pieteicējai jau savlaicīgi pārliecināties par to, vai būvniecība Īpašumā ir bijusi tiesiska, ja objekts nodots ekspluatācijā 2002.gada 25.jūnijā un radījis pieteicējas tiesību aizskārumu, taču aktīvi iebildumi iestādē pausti tikai 2018.gadā. Jebkurā gadījumā tas liecina primāri par civiltiesisku strīdu, kas risināms vispārējās jurisdikcijas tiesā, neiesaistot valsts pārvaldes iestādes. Tostarp arī tiesai iesniegtais pi*erādījums* – SIA "CMB Tehniskās apsekošanas atzinums *(lietas 1.sējums, 156.-171.lapa)* ir izmantojams risinot jautājumu par Īpašuma uzturēšanu, iesaistoties visiem īpašniekiem, bet atzinuma secinājumu daļā norādītais, ka ventilācijas sistēmas uzstādītas, tās nesaskaņojot noteiktā kārtībā *(lietas 1.sējums, 171.lapa),* nav tiesai saistošas, jo privāts komersants ir pildījis pieteicējas pasūtījumu, to balstot uz atbildētāja sagatavotiem dokumentiem, ko tiesa šeit jau ir vērtējusi, kā arī, lai arī būvniecība ir reglamentētā sfēra, nav konstatējama ekspertu sertifikācija šādu (juridiski saistošu) atzinumu izdarīšanai par patvaļīgās būvniecības faktu.

Arī pieteicējas vēršanās Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā ar sūdzību, uz ko saņemta 2020.gada 31.janvāra atbilde *(lietas 2.sējums, 25.lapa),* nepierāda pieteicējas argumentus pieteikuma apmierināšanai, jo šie jautājumi ir attiecināmi uz ekspluatāciju un ugunsdrošību, nevis patvaļīgu būvniecību, ko pieteicēja vēlas konstatēt šajā lietā.

Tādējādi pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 253.pantu, 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt Dzīvokļu īpašnieku biedrības „Riharda Vāgnera iela 16" pieteikumu par Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2018.gada 15.novembra lēmuma Nr.DA-18-5625-nd atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese E.Apīne